

Dabas resursu nodokļu samaksas pienākums ārvalstu personām

Līva Leimane

PwC ESG nodokļu prakses konsultante

Alīna Ruskova

PwC ESG nodokļu prakses vadītāja

Nemot vērā Eiropas zaļo kursu, vides nodokļu aktualitāte strauji pieaug gan Latvijā, gan ES. Mūsu pieredze liecina, ka vietējie komersanti ir daudz labāk informēti par dabas resursu nodokļa (DRN) piemērošanas kārtību nekā ārvalstu personas, kas veic darījumus Latvijā. Šajā rakstā vēlamies atgādināt par DRN piemērošanu tieši ārvalstu personām. Latvijas komersantiem šī informācija var palīdzēt identificēt gadījumus, kad ārvalsts darījuma partnerim ir DRN saistības Latvijā, kuras netiek izpildītas vai tiek nepamatoti pārliktas uz Latvijas komersantu.

DRN maksātāja definīcija attiecas arī uz ārvalstniekiem

[DRN likuma 3. pantā](#) ir definēts nodokļa maksātājs. Definīcija ir plaša un iekļauj, piemēram, personas, kas Latvijā iegūst ar nodokli apliekamus dabas resursus, un personas, kas izmanto zemes dziļu derīgās īpašības, iesūknējot dabasgāzi ģeoloģiskās struktūrās. Lai gan visas [DRN likumā](#) iekļautās nodokļa maksātāja definīcijas attiecas arī uz ārvalstu personām, šajā rakstā aplūkosim biežāk sastopamo gadījumu, kad ārvalstniekam jāmaksā DRN Latvijā, t.i., gadījumu, kad ārvalsts persona ir pirmā, kas Latvijas teritorijā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievieš videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā (arī precei pievienoto un kopā ar to ievesto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu).

Pienākums iesniegt aprēķinātā DRN pārskatu un samaksāt nodokli

Ja ārvalstnieks ir pirmais, kas Latvijā ievēd videi kaitīgas preces vai preces iepakojumā, tad vispirms jāizvērtē, vai šai personai būs pienākums iesniegt VID pārskatu par aprēķināto DRN.

Ārvalsts personai, kas ir reģistrēta vai kurai saskaņā ar normatīvajiem aktiem bija pienākums reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, ir pašai vispārīgā kārtībā jāiesniedz VID pārskats par aprēķināto DRN. Arī pienākums samaksāt DRN valsts budžetā ir vispārīgā kārtībā jāizpilda pašai ārvalsts personai.

Turpretī, ja ārvalsts persona nav reģistrēta un tai nebija pienākuma reģistrēties PVN vajadzībām Latvijā, tad ārvalsts personas vietā pārskatu par aprēķināto DRN iesniedz tās pastāvīgā pārstāvniecība, preču saņēmējs vai cita persona Latvijā, ar kuru noslēgts rakstveida līgums par DRN saistību pārņemšanu. Šādā gadījumā nodokli budžetā var samaksāt persona, kas pārņēmusi šīs saistības. Tomēr jāatceras, ka DRN ir tā uzņēmuma ar saimniecisko darbību saistīts izdevums, kam sākotnēji rodas pienākums maksāt DRN (šajā gadījumā tā ir ārvalsts persona). Tādējādi Latvijas sadarbības partnerim, kas iesniedz pārskatu par aprēķināto DRN un samaksā nodokli budžetā, DRN nebūtu jāmaksā no saviem līdzekļiem (pretējā gadījumā tas būtu uzskatāms par izdevumu, kas nav saistīts ar saimniecisko darbību).